

UJEDINJENE NACIJE I PRIMENA SILE U PROSTORU BIVŠE INDOKINE

U prvoj rečenici *Povelje UN* naznačen je osnovni motiv nastanka svetske organizacije: Ujedinjene nacije su stvorene da spasu buduća pokolenja užasa rata. U članu 1, stav 1. definisan je, kao prvi među najvažnijim ciljevima Ujedinjenih nacija, da sačuvaju međunarodni mir i bezbednost i da u tu svrhu preduzimaju kolektivne mere radi sprečavanja i otklanjanja svega što ugrožava mir i radi suzbijanja napada ili drugih narušenja mira. U skladu s tim, u članu 2, stav 4. stoji da će se svi članovi u svojim međunarodnim odnosima uzdržavati od pretnje silom ili od upotrebe sile protiv teritorijalnog integriteta ili političke nezavisnosti ma koje države. Ujedinjene nacije bi, međutim, bile samo jedna pacifistička organizacija da njeni članovi nisu u članu 2, stav 5. preuzeli obavezu da će Ujedinjenim nacijama pružati svaku pomoć u svakom postupku koji one preduzmu u skladu s *Poveljom* i da u glavi VII nije predviđen mehanizam za primenu kolektivnih mera protiv agresora.

Prema tome, dovoljno je navesti već i samo ove odredbe *Povelje UN* da bi se videlo da je Organizacija ujedinjenih nacija u prvom redu antiratna organizacija, snabdevena mehanizmom za suzbijanje agresije: popularno rečeno, instrument za očuvanje mira i bezbednosti.

Ako osnovnu svrhu stvaranja i postojanja Ujedinjenih nacija suočimo sa oružanom intervencijom u prostoru bivše Indokine, onda ćemo neminovno doći do sledećih fundamentalnih pitanja:

- a) da li se u vijetnamskom, kambodžanskom i laoskom slučaju može govoriti o primeni sile koja je zabranjena na osnovu *Povelje UN*;
- b) da li je Organizacija ujedinjenih nacija na osnovu *Povelje* bila nadležna da interveniše u prilog suzbijanja agresije i vaspostavljanja mira u prostoru bivše Indokine;
- c) koji su presudni razlozi nemešanja, odnosno neefikasnosti Ujedinjenih nacija u odnosu na primenu sile u prostoru bivše Indokine.

I. S obzirom na to da se politička i pravna situacija primene sile u vijetnamskom, kambodžanskom i laoskom slučaju razlikuju, razmotrićemo stanje stvari u svakoj od ovih zemalja sa ciljem da ustanovimo da li je reč o primeni sile koja je zabranjena na osnovu *Povelje UN*.

1) Slučaj Južnog Vijetnama.

Po svom poreklu, rat u Južnom Vijetnamu mogao bi da se okvalifikuje kao građanski rat. Progresivne, patriotske snage povele su 1961. godine oružanu borbu protiv reakcionarnog, korumpiranog režima sa ciljem da izvrše korenite društveno-ekonomske promene u zemlji i eliminišu spoljni, američki uticaj. Pošto se ni tadašnji režim, kao ni svi potonji režimi do ovog današnjeg, ne bi mogli održati bez spoljne, američke ekonomske i vojne pomoći i pošto su SAD odlučile da se u okviru svojih interesa u ovoj zemlji i širem prostoru Indokine angažuju u borbi za očuvanje pozicija svojih sajgonskih saveznika, građanski rat između patriotskih i reakcionarnih snaga u Južnom Vijetnamu dobio je, istodobno, i obeležje oružanog sukoba oslobodilačkih snaga i nosilaca inostrane intervencije. U toj transformaciji građanskog rata u oružani sukob naroda Južnog Vijetnama sa spoljnim agresorom presudnu ulogu imala su dva faktora: eskalacija vojnog angažovanja SAD, izražena u konstantnom povećanju broja trupa i naoružanja, i karakter totalnog rata protiv vojnog i civilnog stanovništva Južnog Vijetnama koji graniči sa genocidom, odnosno biocidom. Bez američkog vojnog angažovanja građanski rat je, teorijski i praktično, mogao ostati unutrašnji sukob; nesrazmerno velike dimenzije američkog vojnog angažovanja i sveopšti otpor južnovijetnamskog stanovništva daju za pravo da se ne samo politički, nego i pravno može govoriti o agresiji SAD na Južni Vijetnam. Prigovor da su trupe SAD došle u Južni Vijetnam po pozivu legalne vlade ili legalnih vlada u Sajgonu može se efektivno osporiti sledećim argumentima: da te vlade već godinama ne kontrolišu dve trećine teritorije Južnog Vijetnama, koje se nalaze pod kontrolom Privremene revolucionarne vlade i Oslobodilačkog fronta, i da je suverena volja naroda Južnog Vijetnama, pravog nosioca suvereniteta zemlje, nedvosmisleno došla do izražaja u oružanom suprotstavljanju američkoj agresiji. Prema tome, vojna intervencija SAD u Južnom Vijetnamu ne može se tretirati kao učešće u građanskom ratu, već kao primena sile zabranjena na osnovu *Povelje UN*. Ukoliko ima i trunke nedoumica formalno-pravne prirode, one nestaju kada se sagleda širi kontekst angažovanja SAD u Južnom Vijetnamu, tj. da je u pitanju oružana intervencija za obezbeđenje američkog prisustva kako u Južnom Vijetnamu, tako i u širem prostoru Indokine i Jugoistočne Azije. Ne posežući za svim argumentima, dovoljno je, kao najrečitiji dokaz, navesti bombardovanje Demokratske Republike Vijetnam, susedne suverene socijalističke zemlje, koje bi po svim klasičnim i savremenim definicijama agresije, ozakonjenim u međunarodnim ugovorima ili prihvaćenim u pravnoj teoriji, predstavljalo agresiju u najautentičnijem vidu.

2) Slučaj Kambodže.

Da je grupa zaverenika na čelu sa generalom Lon Nolom srušila režim princa Sihanuka bez direktnog učešća američkih i sajgonskih trupa, to bi bio još jedan u nizu državnih udara koji su nosili obeležje unutrašnjeg konflikta bez direktnih međunarodnih implikacija ili reperkusija. Međutim, u ovom slučaju može se govoriti ne samo o direktnoj sprezi spoljnih i unutrašnjih faktora, nego i o direktnoj spoljnoj agresiji na zemlju koja je od svoje nezavisnosti do

državnog udara uspevala da održi status neutralnosti i da vodi politiku nevrstanosti. Primenom sile, izraženom u oružanoj intervenciji američko-sajgonskih trupa, nije samo srušen režim princa Sihanuka, nego je i narušen neutralni status Kambodže. Iako nije reč o statusu stalne neutralnosti, koji bi bio zasnovan na međunarodnom ugovoru, pravne posledice narušavanja statusa neutralnost Kambodže gotovo su istovetne, s obzirom na to da u sistemu *Povelje UN* jednostrano izražena volja države da vodi politiku neutralnosti ima određena prava dejstva prema trećim državama već i na osnovu fakta da *Povelja UN* garantuju teritorijalni integritet i političku nezavisnost država, tako da obaveze koje bi proisticale iz međunarodnog ugovora kojim se uspostavlja stalna neutralnost prestaju da budu jedini izvor zabrane narušavanja neutralnog statusa jedne zemlje. U sistemu Ujedinjenih nacija obaveze iz međunarodnog ugovora samo bi predstavljale dopunsku garantiju za poštovanje stalne neutralnosti, opravdanu i poželjnu jedino stoga što se mehanizam *Povelje UN* za obezbeđenje garantije teritorijalnog integriteta i političke nezavisnosti nije pokazao dovoljno efikasnim u praksi.

3) Slučaj Laosa.

Mešanje spoljnih faktora u Laosu dovelo je 1962. godine do potpisivanja međunarodnog ugovora o uspostavljanju stalne neutralnosti Laosa. Potpisnice ovog ugovora, među kojima i SAD, preuzele su obavezu da neće ni na koji način narušavati nezavisnost, teritorijalni integritet i neutralnost Laosa. Štaviše, sile potpisnice preuzele su i niz obaveza koje govore o garantovanju stalne neutralnosti Laosa; njihovu pasivnu obavezu uzdržavanja od mešanja u unutrašnje stvari Laosa prati aktivna obaveza otklanjanja i osujećivanja svake vrste pritiska na Laos. Upad sajgonskih trupa, uz aktivnu podršku trupa SAD, govori o flagrantnoj povredi stalne neutralnosti Laosa, o agresiji na Laos. Čak i kada bi se prihvatila kao tačna tvrdnja da američke trupe učestvuju u operacijama saojgonskih trupa ne prelazeći kopnenu granicu Laosa, ipak je u suštini reč o kombinovanoj američko-sajgonskoj agresiji, u kojoj su Amerikanci nosioci, a Sajgonci izvršiooci agresije. Pridavanje pravnog značaja činjenici da ni jedan američki vojnik nije prešao granicu Laosa moglo bi, možda, formalno da bude respektovano u XIX veku, kada su metodi ratovanja bili drukčiji nego danas; u naše vreme ono je neodrživo, jer agresija može da bude vršena na jednu zemlju a da ni jedan vojnik zemlje agresora ne stupi na njeno tle. U laoskom slučaju, nezavisnost, integritet i neutralnost te zemlje direktno narušavaju američke snage, američki helikopteri koji učestvuju u operacijama, američka artiljerijska oružja koja obezbeđuju ofanzivne akcije sajgonskih trupa, američko oružje kojim su naoružane sajgonske trupe, američki stručnjaci i savetnici, američko komandno osoblje itd.

U zaključku, važno je istaći najvažniju komponentu zbivanja u Vijetnamu, Kambodži i Laosu: uza sve razlike u vremenu, vidovima, opsegu, taktičkim ciljevima agresije na svaku od ovih zemalja, u pitanju je jedinstveni stra-

teški kompleks oružane intervencije SAD u prostoru bivše Indokine. Tu činjenicu ne osporavaju ni zvanični krugovi SAD, niti se ona može osporiti. Time smo, u stvari, došli do fundamentalne premise za naše kasnije analize i zaključke: tj. da se u slučajevima oružane intervencije SAD u prostoru bivše Indokine radi o primeni sile koja je zabranjena na osnovu *Povelje UN*.

II. Pošto smo utvrdili da se u oružanoj intervenciji SAD u prostoru bivše Indokine stiču svi elementi primene sile zabranjene na osnovu *Povelje UN*, na redu je da ustanovimo na osnovu kojih odredaba *Povelje* je Organizacija ujedinjenih nacija bila dužna, obavezna, da se angažuje u sprečavanju agresije i vaspostavljanju mira u Indokini.

1) Kao antiratna organizacija, osnovana da bude čuvar mira i bezbednosti, Organizacija ujedinjenih nacija bila je, već po motivima svog nastanka i po duhu svoje *Povelje*, dužna da se suprotstavi agresiji u Indokini koja ugrožava svetski mir i bezbednost.

2) Pravnu osnovu za sprečavanje primene sile i vaspostavljanje mira u Indokini pružali su član 1, stav 1, član 2, stav 4, članovi 24 i 25, kao i serija uzajamno povezanih odredaba glave VII *Povelje UN* koje inaugurišu akciju Saveta bezbednosti u slučaju ugrožavanja mira, narušenja mira i napada.

3) U slučaju paralisanosti Saveta bezbednosti, angažovanje Organizacije ujedinjenih nacija u sprečavanju agresije u Indokini moglo je da se sprovede putem pokretanja rezervnog mehanizma uspostavljenog na osnovu rezolucije *Ujedinjeni za mir* i delimično isprobanog u krasi u sprečavanju trojne agresije na Suec 1956. godine.

Nema potrebe da se ulazi u detaljniju analizu svih pomenutih odredaba, jer njihovo postojanje nije sporno, a njihova svrha nedvojbeno je definisana kao antiratni instrumentarijum.

Eventualni prigovori, odnosno izgovori za nemešanje Organizacije ujedinjenih nacija u zbivanja na području bivše Indokine mogli bi biti sledeći:

a) da je područje bivše Indokine na izvestan način izuzeto iz nadležnosti Ujedinjenih nacija i u skladu sa glavom VIII *Povelje* prepušteno regionalnom sporazumevanju zainteresovanih sila, u okviru usvojenih dokumenata i ustanovljenih mehanizama na dvema ženevskim konferencijama 1954. i 1962. godine:

b) da su u pitanju unutrašnji konflikti u kojima bi intervencija Organizacije ujedinjenih nacija predstavljala neovlašćeno mešanje u unutrašnje poslove tih zemalja, koje je zabranjeno na osnovu člana 2, stava 7. *Povelje UN*;

c) da Južni Vijetnam i DR Vijetnam, koji se, direktno ili indirektno, nalaze u središtu sukoba, nisu članovi Organizacije ujedinjenih nacija.

Kao što se vidi, ovi argumenti su pravne prirode i izvode se iz odgovarajućih odredaba *Povelje UN*. Međutim, njihova pravna vrednost veoma je krhka i oni vrlo lako mogu da budu osporeni.

Prvo, u glavi VIII, posvećenoj regionalnim sporazumima, u članu 52, stav 4. izričito se kaže da ovaj član, koji reguliše postojanje i svrhu regionalnih sporazuma, ni na koji način ne ide na štetu primene članova 34 i 35 *Povelje UN*, koji govore o prioritetoj ulozi Saveta bezbednosti u sporovima ili situacijama koji mogu da ugroze održanje međunarodnog mira i bezbednosti. Ukoliko bi i postojale pravne dileme koje bi mogle proisteći iz stvarnog ili fiktivnog para-

lelizma nadležnosti ženevskih sporazuma i Ujedinjenih nacija, njih razrešuje član 103. *Povelje UN* u krilog prvenstvu akcije Organizacije ujedinjenih nacija.

Drugo, pozivanje na član 2, stav 7. ne može opstati zbog ograde koja je u njemu samom sadržana, tj. da nemešanje u pitanja koja se nalaze strogo u okviru unutrašnje nadležnosti svake države ne može ići na štetu primene prinudnih mera predviđenih u glavi VII. U slučaju zemalja Indokine, i oružana intervencija SAD i odredbe ženevskih sporazuma dokazuju da se ne radi o pitanjima »koja se nalaze strogo u okviru unutrašnje nadležnosti država«. Međutim, čak i kada bi se radilo o pitanjima iz okvira unutrašnje nadležnosti tih država, primena sile — bilo SAD, bilo Sajgona — prisutna je u tolikoj meri da bi primena ograničenja iz člana 2, tačka 7. direktno išla »na štetu primene prinudnih mera predviđenih u glavi VII«.

Treće, činjenica da Južni Vijetnam i DR Vijetnam, kao podeljena zemlja, nisu članovi Organizacije ujedinjenih nacija ne znači da svetska organizacija ima pravo da ne reaguje na agresivne akte protiv njihovog teritorijalnog integriteta i političke nezavisnosti. Odredbe *Povelje UN* u odnosu na zemlje nečlanice jasne su u oba smera: i u odnosu na njihovo ponašanje prema Organizaciji ujedinjenih nacija i u odnosu na ponašanje Organizacije ujedinjenih nacija prema njima. Član 2. stav 4. *Povelje UN* faktički predstavlja garanciju teritorijalnog integriteta i političke nezavisnosti za sve države, bile one ili ne bile članice Organizacije ujedinjenih nacija. U članu 2. stav 6. navodi se da će organizacija nastojati da države koje nisu članice svetske organizacije postupaju u skladu s *Poveljom*, ukoliko je to potrebno radi održavanja međunarodnog mira i bezbednosti. To znači da ni zemlje nečlanice nisu ni u negativnom ni u pozitivnom smislu izuzete iz poretka Ujedinjenih nacija. S obzirom na to da je u slučaju oba Vijetnama ugrožena njihova politička nezavisnost i njihov teritorijalni integritet, odnosno da su oba Vijetnama postala žrtve agresije, jasna je obaveza Organizacije ujedinjenih nacija da preduzme kolektivne mere za sprečavanje primene sile i vaspostavljenja mira. Pošto su Laos i Kambodža članovi Organizacije ujedinjenih nacija, pitanja o kojima je ovde bilo reči u njihovu se slučaju i ne postavljaju.

Ostaje nam, dakle, da konstatujemo da iz duha i slova *Povelje UN*, iz njenih eksplicitnih odredaba, proističe da su Ujedinjene nacije u punoj meri bile nadležne da se angažuju u sprečavanju primene sile i vaspostavljanju mira u prostoru bivše Indokine.

III. Pošto smo utvrdili da se u slučaju oružane intervencije SAD u Vijetnamu, Laosu i Kambodži radi o primeni sile koja je zabranjena na osnovu *Povelje UN* i da su Ujedinjene nacije bile dužne da preduzmu sve neophodne kolektivne mere da spreče agresiju, preostaje nam još da vidimo iz kojih su stvarnih uzroka Ujedinjene nacije krajnje nemoćne i neefikasne u odnosu na zabrinjavajuća zbivanja u Indokini.

1) Polaznu tačku u analizi tih uzroka mora da predstavlja konstatacija da je *Povelja UN* političko-pravni, a ne isključivo pravni instrumenti. Pravni mehanizam *Povelje UN* ne deluje *ipso facto*, na bazi automatskog delovanja u kontekstu nastajanja određenih pravnih činjenica, kao što je u ovom slučaju primena sile u prostoru bivše Indokine. Iako se ne bi moglo sasvim pouzdano tvrditi da u samom tekstu *Povelje* suprematija pripada političkim a ne pravnim činjenicama, u celokupnoj genezi Ujedinjenih nacija, koja traje već dve

i po decenije, jače su se eksponirali politički kriterijumi, što se u jednom pre-paradoksalnom nego dijalektičkom jedinstvu suprotnosti istodobno iskazivalo i kao snaga, vitalitet, ali i kao slabost, Ahilova peta svetske organizacije. U svakom slučaju, odredbe *Povelje UN* davale su prostora za paralisanje njenog pravnog mehanizma u svim situacijama u kojima su dominirajući politički faktori bili u stanju da legitimne aktivitetes svetske organizacije podrede svojim interesima.

Bez namere da se upuštamo u kompleksniju analizu odredaba koje bi potvrdile takav uzajamni odnos pravnih i političkih komponenti *Povelje UN*, dovoljno je navesti da tačka 5. člana 2 — u kojoj se kaže da će svi članovi pružati Ujedinjenim nacijama svaku pomoć u svakom postupku koji one preduzmu u skladu s *Poveljom* i da će se uzdržavati od davanja pomoći svakoj državi protiv koje Ujedinjene nacije preduzimaju meru preohrane ili prinudnu meru — koja u sprezi sa članom 25 — da su članovi Ujedinjenih nacija sporazumni da prihvate i izvrše odluke Saveta bezbednosti u skladu sa *Poveljom* — predstavlja kamen temeljac celokupnog sistema kolektivne bezbednosti Organizacije ujedinjenih nacija, u nizu potonjih odredaba doživljava takva ograničenja, uslovljavanja, da gubi svoje apsolutno, kategorično značenje i umesto efektivnog dobija samo potencijalan značaj, ovisan od političkog konteksta svakog pojednog slučaja ugrožavanja mira i bezbednosti. Odredbe tačke 5, člana 2. i člana 25, podređene proceduri delovanja Saveta bezbednosti, izraženoj u sprezi sa članom 27. i glavom VII *Povelje*, najeklatantniji su dokaz podređenosti pravnih obaveza političkih determinantama. *In medias res*, u pitanju je ustanova veta, koja ima mnoga značenja i dejstva, ali je svakako jedno fundamentalno: da mehanizam kolektivne bezbednosti Ujedinjenih nacija može da deluje samo u slučaju jednoglasnosti velikih sila, odnosno da ne može da dejstvuje u situacijama kada se kao nosilac agresije pojavljuje jedna od velikih sila ili sila koja se nalazi pod njenim političkim ili vojnim patronatom.

2) Imajući sve to u vidu, sasvim je izvesno da bi u slučaju oružanih intervencija u prostoru bivše Indokine Savet bezbednosti bio nesposoban da donese bilo kakvu odluku i da preduzme bilo kakve kolektivne mere koje su teorijski moguće u širokom dijapazonu njegovih nadležnosti. Jer, kao nosilac primene sile, agresije, pojavljuje se jedna supersila, stalna članica Saveta bezbednosti. Stavljanje na dnevni red optužbe o agresiji, sa zahtevom da se preduzmu kolektivne mere protiv SAD, predstavljalo bi poduhvat unapred osuđen na neuspeh: veto SAD ili bilo koje od stalnih članica Saveta bezbednosti koja se nalazi u savezničkim odnosima sa SAD onemogućio bi preduzimanje bilo kakve akcije Ujedinjenih nacija protiv sile agresora u prostoru bivše Indokine.

3) Usled paralisanosti Saveta bezbednosti mogla bi, svakako, biti preduzeta akcija na osnovu rezervnog mehanizma rezolucije *Ujedinjeni za mir*. Međutim, ako primena veta predstavlja Ahilovu petu mehanizma kolektivne bezbednosti u nadležnosti Saveta bezbednosti, rezervni mehanizam kolektivne bezbednosti na osnovu rezolucije *Ujedinjenih za mir* može da funkcioniše jedino ukoliko nosilac agresije nije sila koja raspolaže oružanom snagom superiornijom od one kojom bi mogle da raspolažu Ujedinjene nacije. Istina, na osnovu rezolucije *Ujedinjeni za mir* uspešno je sprečena trojna agresija na Suec 1956. godine u kojoj su učestvovala dve velike sile, Engleska i Francuska. Međutim, ne sme se zaboraviti da su, u toj epizodi, iza akcije Organizacije ujedinjenih

nacija stajale, svaka iz svojih razloga, i dve supersile. U slučaju Indokine, na spram kolektivne akcije Ujedinjenih nacija našle bi se SAD, jedna od dveju nuklearnih supersila. Ta činjenica, sa razlogom ili ne, ali svakako više sa razlogom nego bez razloga, unapred parališe svaku misao o pribegavanju mehanizmu *Ujedinjeni za mir* za srečavanje agresije i vaspostavljanje mira u Indokini.

4) Pored navedenih političko-pravnih činjenica koje proističu iz normativnog poretka Ujedinjenih nacija, postoje i druge političke okolnosti koje utiču na nemešanje Ujedinjenih nacija u zbivanja na indokineskom poluostrvu. One se prvenstveno odnose na pozicije i interese velikih sila koje se fizički ili politički susreću i konfrontiraju u tom delu sveta. Kada je reč o NR Kini, ona se s pravom smatra ugroženom opasnim razvojem događaja u svom najbližem susjedstvu; štaviše, ona može objektivno da pretpostavlja da maksimalistički ili suštinski cilj vojnog angažovanja SAD u Indokini i čitavoj Jugoistočnoj Aziji predstavlja stvaranje vojnog i političkog mostobrana za ugrožavanje njenog teritorijalnog integriteta i političke nezavisnosti. S obzirom na to da NR Kina nije članica Ujedinjenih nacija i da sve do sada smatra Organizaciju ujedinjenih nacija mehanizmom u kome dominiraju uticaji SAD i SSSR-a, dveju sila sa kojima se nalazi u zaoštrenim odnosima, ona ne smatra da bi u koordinatama realne situacije u kojoj se nalaze Ujedinjene nacije one mogle da budu efikasan ili konstruktivan faktor koji bi trebalo da se umeša u indokineske događaje. To bi se, *mutatis mutandis*, moglo reći i za stanovništvo Dr Vijetnama i Privremene revolucionarne vlade Južnog Vijetnama (možda, ipak, sa izvesnim, ali ne presudnim nijansama). Kada je reč o SSSR-u, sili koja se dosta često konfrontira sa SAD u organima Ujedinjenih nacija, pogotovu za stolom Saveta bezbednosti, odsustvo njegove inicijative za pokretanje ingerencija Ujedinjenih nacija u slučaju Indokine može se tumačiti nemogućnošću preduzimanja efikasne akcije iz razloga koje smo već pomenuli. Ipak, to ne bi bili i jedini razlozi za objašnjenje stava SSSR-a. Štaviše, one suštinske morali bismo tražiti u trouglu odnosa SSSR-a sa NR Kinom i SAD. Da ne bismo polazili *ab ovo*, dovoljno je reći da uprkos velikoj materijalnoj pomoći koju SSSR pruža narodu Vijetnama ima mesta za tvrdnju, koja se neretko čuje na raznim stranama, da uporedo sa stvarnom zainteresovanošću SSSR-a za uspostavljanje mira u prostoru bivše Indokine egzistira i zainteresovanost za konfrontaciju SAD i NR Kine koja u znatnoj meri angažuje njihovu pažnju i energiju i sputava druge pravce njihove akcije.

Uzroci neefikasnosti Ujedinjenih nacija u slučaju Indokine nalaze se, prema tome, pre svega u samom pravnom poretku Ujedinjenih nacija. Oligarhijski položaj velikih sila, stalnih članica Saveta bezbednosti, osuđuje organizaciju na neaktivnost i neefikasnost uvek kada se kao inspirator ili nosilac primene sile pojavljuje neka od njih. Ako je, pri tome, u pitanju jedna od supersila, onda ni rezervni mehanizam ustanovljen na osnovu rezolucije *Ujedinjeni za mir* nema niti može da ima ikakvog praktičkog značaja i dejstva. Međutim, deluje i splet političkih, vojno-strateških, ekonomskih i drugih okolnosti koje proističu iz suprotnosti interesa sila koje se susreću u azijskom prostoru.

Moralno-politička osuda oružane intervencije SAD u Indokini na redovnim zasedanjima Generalne skupštine u istupanjima šefova delegacija najvećeg broja zemalja članica može da se tretira kao važan vid delovanja Ujedinje-

